

Vloni v říjnu by se dožil devadesátky pan Miroslav Horníček. Byl by stejně starý jako Československá republika, která se nedožila téměř ani dvaceti let svobody. Běh času stírá hrany a zůstává jen příjemné. Tzv. První republiku vnímám, snad vlivem filmů, četby, ale i hudby, mimo jiné i jako určitou noblesu v tom nejlepší slova smyslu. Muži nosili vyčištěné boty, pomáhali dámám do kabátů, na ulici nevyšli bez klobouku. Na Barrandovských terasách, i v hotelu Richmond v Karlových Varech zpíval R. A. Dvorský, snad největší "frakman", kterého jsme kdy měli.

Poválečná doba přinesla opovržení k eleganci a nahradily ji kostkované košile, jeden ze slavných dirigentů držel v ruce taktovku oblečený do vypraných montérek a všechno bylo šedé.

Jenže noblesa zde zůstávala. Nebyla to noblesa oblečení, ale noblesa duše. Takovou noblesu měl v sobě i pan Horníček. Nebyl sám. Nedávno se dožila velmi kulatého jubilea zpěvačka Yveta Simonová. Přiznám se, že jsem se jako puberták smál duetům paní Simonové s Milanem Chladilem. Byl jsem mladý a hlavně hloupý. Dnes ze záznamů vychutnávám dokonalost jejich hlasů, stejně jako dokonalost jejich oblečení a chování na pódiu. Dnes s nostalgií vychutnávám slovní hříčky Vladimíra Dvořáka, autora vynikajících písňových textů, a ještě víc vychutnávám slovní perly Miroslava Horníčka. V té době to ale nebylo ničím mimořádným. Doba Kameňáků, Zlatých mříží na Nově a dalších fekálních slovních projevů byla ještě vzdálená. Stejně vzdálená byla doba uřvaných rasistických písní oholených nácků, bohatě užívajících svobody projevu.

V době útlaku lidé hltají každé slovo, i každý text vzdáleně bojující proti nesvobodě. Bojovat bylo možné i noblesou chování. Vynikající český herec Svatopluk Beneš, vedle Václava Vosky jeden z nejlepších představitelů her Oskara Wilda a jiných představitelů britského dramatu, štal režim jen tím, že chodil zpříma a nosil kravatu.

Stefan Zweig napsal knihu Století odchází, v němž se loučil s "krásnou epochou" 19. století. V novém 21. století postupně odchází ona noblesa. Odchází z lidských vztahů, odchází z kultury, odchází ze života. Ostrovy zachování této noblesy nosíme ale naštěstí v sobě. Záleží jen na každém z nás, aby noblesa neodešla úplně.